

ПРЕЛОМЪ

МЕСЕЧНО ИЗДАНИЕ НА ИДЕЙНОТО РЪКОВОДСТВО НА СЪЮЗА НА МЛАДЕЖКИТЕ НАЦИОНАЛИСТИЧЕСКИ ЛЕГИОНИ (С. М. Н. Л.)

ТАЗИ КНИЖКА СЪДЪРЖА:

1. Преломъ
2. Финансовата политика на фашистите въ Италия — Ив. х. Желъзновъ
3. Къмъ какво стопанство — Боголюбовъ
4. Икономическата политика на фашизма — Търговски Инженеръ Куртевъ
5. Десетъ години фашистко строителство
6. Вътрешенъ прегледъ
7. Външенъ прегледъ

Редакция и администр. — Хр. Дановъ, 7 Варна
Отдѣленъ брой 4 лв. Год. абонаментъ 40 лв.

РАУИ

С. М. Н. Л.

Идеенъ Инструкторъ Редак. Комитетъ

сп. „ПРЕЛОМЪ“

№ 9.

Варна, Декемврий 1932 год.

Хр. Дановъ, 7.

П. Г.

Тежнитъ и пълни съ изненади дни, които изживяваме, злагать на племето ни, а най-вече на интелигенцията ни, да се сплоти и да заработи, като единъ човѣкъ, за извеждане на държавния корабъ на спасителния брѣгъ.

За жалость, обаче, картината на нашата печална действителность иде да подчертае горчивата истина, какво и въ най-тежнитъ дни, които племето ни преживява — ние не сме се отърсили отъ най-пагубния ни племененъ недостатъкъ

Раздроблението.

На мѣсто единната и сплотена нация, която единственъ може да се справи и съ трудноститъ на времето, ние виждаме една распоксана, въ 40 разнообразни партийни лагери, враждуваща маса, за която няма нищо свѣтло, високо и непосегаемо.

Въ такова едно време, идейното ръководство на С. М. Н. Л. се нагърбва съ тежката задача да започне да издава своя месеченъ органъ списанието

Преломъ.

Цельта на списанието е:

1. Да се бори за премахването недѣзитъ на българското племе и за създаването на тъй желаното отъ всички

Национално единство.

2. Да разсейва, по пътя на една научно обективна критика заблудитъ, които агентитъ на III-ия и II-ри интернационали насаждатъ въ душитъ на подрасващитъ поколения.

3. Да култивира всрѣдъ българската младежъ чувства на възвишена любовь къмъ Народъ и Родина.

Нагърбвайки се съ горната тежка и пълна съ отговорности задача идейното ръководство на С. М. Н. Л. разчита на скромната материална подкрепа на всѣки добъръ българинъ, И ВЪРВА, че въпреки тежката материална криза, която е потиснала всички слоеве на обществото ще се намѣрятъ добри българи, като Васъ, които мислейки сериозно за утрешния день ще му дадатъ своята материална подкрепа.

С. М. Н. Л.

Идеенъ инструкторъ: **Ив. х. Желѣзковъ.**

Секретаръ: **Ст. Христовъ.**

РАЗУМ

ПРЕЛОМЪ

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ НА ИДЕЙНОТО РУКОВОДСТВО НА С. М. Н. Л.

Книга 1.	Редактира комитетъ	гл. ред. Ив. х. Желѣзковъ	Год. 1.
ВАРНА, ЯНУАРИЙ 1933 г.			

31
ТО 387/57

ПРЕЛОМЪ.

Въ тежкитѣ и непоносими дни на покруса и морално падение, които преживѣваме, младата българска генерация, обединена въ своя мощенъ младежки националистически съюзъ, дала тържественъ обетъ за честна и безукоризнена служба къмъ Царя и Родината, влива една нова животворна струя съ издаването на своя идеенъ органъ — списанието „Преломъ“.

Тя отлично знае, че въ дни като днешнитѣ, да служишъ честно и вѣрно на народъ и Родина е една тежка, за да не кажемъ непоносима задача. Тя знае сжщо така, че днесъ, когато националния трицветъ смирено навежда глава предъ шумно и безсрамно плющящитѣ знамена на долнопробната партизанщина, да се нагърбишъ съ неблагоприятната задача да будишъ заспалото чувство на дългъ къмъ народа ще се смѣтне огъ мнозина, ако не и отъ всички, за глупаво, неумѣстно па дори и смѣшно. Въпрѣки това, обаче, въоръжена съ своятъ младежки ентузиазъмъ, непоколебима вѣра и гранитна воля, тя, всрѣдъ подобрението на малцината осамосъзнали се и всрѣдъ насмѣшкитѣ на мнозинството — приспало въ дълбокъ летаргически сънъ своята

съвестъ, залочва издаването на своето списание.

Преломъ е вече една действителност. Преломъ стои предъ очитѣ на българската интеллигенция. Приемътъ, който последната, въпрѣки материалната оскъдица, въ която живѣе, ще му укаже, ще бжде единственния указателъ за неговото право на съществувание. На тая последната ние се надяваме. За нея — единичката надежда, която остана на многострадалния ни народъ — ние издаваме нашето списание.

Преломъ ще бжде истинския изразителъ на чувствата и настроенията, които вълнуватъ душицѣ на любящата Родината си българска младежъ, сжщевременно, обаче, той ще бжде смѣлъ стражъ застаналъ на фронта на държавата.

Ние дълбоко вѣрваме, че българския народъ тамъ въ своитѣ гърди достатъчно сили за да може да си изгради самъ, съ собствени усилия, единъ по-носенъ и по-приятенъ животъ. И, ако той не е могълъ до днесъ да стори това, причината е само една — демагогската пропаганда на партийнитѣ котерии, които 55 години наредъ приспиватъ неговата съвестъ и го раздѣлятъ на враждуващи — едни други отричащи се — гру-

Следва на 16-та страница.

ВЖТРЕШЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.

Ученическитѣ стачки. Тѣ станаха вече едно обикновено явление въ нашия животъ, отъ както най-отговорниятъ просвѣтенъ постъ бѣ повѣренъ въ ржцетѣ на г. Муравиевъ. Подъ неговата благосклонна пасивностъ (думата подкрепя употребявана отъ нашия партиенъ печатъ ни се вижда малко пресилена) комунистическитѣ деятели развиватъ една трѣскава дейностъ и насаждатъ въ кръжкитѣ младежки души духътъ на бунта и разложението. Макарь и доста късно, належащо е вземането на решителни мѣрки отъ страна М. на Просвѣтата, още повече, че следъ откритането на

стачния центъръ — въ който не участва нито единъ ученикъ, а все стари изпитани комунистически деятели и за най-кжсогледия общественикъ стана явно, че ученическитѣ брожения се подклаждатъ отъ вънъ и че навсѣкжде, кждето избухне ученическа стачка, високо надъ главитѣ на стачкуващитѣ се носи червения призракъ, който ги въодушевява и вдъхновява.

Учителството — За голѣмо съжаление, една голѣма частъ отъ последното е дерайлирало отъ своя дългъ и е станало орждие на противодържавнитѣ идеи. Явното подстрекателство отъ страна на последнитѣ на комуниститѣ ученици и злобното и ревностно преследване на ученицитѣ националисти отъ сжщитѣ, е фактъ, който не може да бжде отричанъ и върху който, както Министра на Просвѣтата, така и

другитѣ отговорни фактори на управлението, трѣбва да се помислятъ малко по-сериозно.

Кжсогледство — проявява правителството на г-на Мушанова като не вижда голѣмата опасностъ, която представляватъ за държавната сигурностъ 30-тѣ комунистически народни представители, които ежедневно получаватъ 12000 л. отъ оскжднитѣ сръдства на българската хазна за да провеждатъ своитѣ пълкени цели. Време е вече да се ликвидира съ въпроса за Р. П., ако искаме да предпазимъ страната и народа отъ единъ новъ септемврий.

Еднофронтовство — Органитѣ на властѣта ежедневно разкриватъ все по-нови и по-нови конспирации, въ които много отъ участващитѣ сж държавни чиновници и то разбира се отъ министерствата, управлявани отъ земеделскитѣ министри. Всички тия прояви идатъ дебело да подчертаятъ факта, какво въпрѣки твърдението на ржководнитѣ фактори въ земеделския съюзъ, че курса на политиката на съюза е смѣненъ, младежѣта въ Б. Н. З. С. все още държи за единния фронтъ на комунисти и дружбаци.

Горното се потвърждава и отъ държанието на земеделскитѣ народни представители по време гласуването за вдигането на депутатския имунитетъ на нѣкои отъ представителитѣ на Р. П.

Пробивътъ. — Въ Казанлъкъ недавна полицията разкри една конспиративна група, въ която е имало и 9 души работници въ Военната фабрика.

МЕЖДУНАРОДЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.

Трагедията на О. Н. Подъ тоя надсловъ е напечатана въ „Berliner Börsen Kurier“ статията на бившия английски премиеръ Лойдъ Джорджъ, въ която той развива мисълта, че О. Н. е застрашанено днесъ отъ проваляне. Между другото г. Лойдъ Джорджъ пропитуе отъ една рѣдка за случая откровенност казва:

„Фактътъ, че въпрѣки тържественитѣ обещания за противното, малцинствата сж терзани по безсраменъ начинъ, натрупани сж огромни запаси отъ оржия, бомбардиратъ се открити градове и се избиватъ хиляди граждани, прави женевското събрание едно смѣшно лицемѣрие. Много очевиденъ е факта, че подписалитѣ пакта на О. Н. велики сили смѣтатъ Женева предимно като ефикасно сръдство за постигане собственитѣ си национални цели и сж се отнасяли пренебрежително къмъ него, когато не сж могли да извлѣкатъ полза отъ него“.

Мусолини за България. Предъ българскитѣ журналисти, които недавна посетиха Италия г. Мусолини, следъ като е говорилъ върху огромното дѣло на фашизма въ Италия, казва следнитѣ ласкави думи за нашата страна:

„Ние следваме политиката на миръ и разбирателство съ всички народи, най-напредъ съ странитѣ, които сж най-близко до насъ. Между тѣзи страни е безспорно и България, която ценимъ за храбростта на нейнитѣ войни, за неуморното трудолюбие на селянитѣ и горещото родолюбие на цѣлия народъ. Моля ви да предадете на българския народъ

сърдечния поздравъ на Италия“.

Въ Италия министерския съветъ е одобрилъ текста на декрета за амнистия, предложенъ на краля отъ шефа на правителството и министра на правосъдието. Декретътъ засѣга престѣпления и за антифашизъмъ, и въпрѣки необходимитѣ ограничения засягащи рецедивиститѣ, тази амнистия е найшироката, която е била давана досега отъ обявяването на кралство Италия.

Докато въ Италия, страната на „черната реакция“, се прави всичко възможно за омиротворяването на страната, въ Русия — страната кждето цари „червения рай“, прибѣгватъ къмъ все по-нови драконовски декрети, целящи потискането на народното негодувание чрезъ сръдствата на терора. Споредъ последния декретъ отъ 20 XI. т. г. само едно не оправдано съ „уважителни причини“ отсъствие отъ фабриктѣ или управлението имъ влече за напредъ автоматическо изключване, съпроводено съ отнемането на продоволственитѣ карти и на жилището, ако то се намира въ фабриката. Тоя драконовски декретъ не е нищо друго освенъ едно ясно доказателство, за нарастващото негодувание въ С. С. Р., което кръвожадниятъ тиранъ Сталинъ се мъчи да потисне съ сръдствата на сръдно-вѣковнитѣ инквизиции. Следъ смъртта отъ нагановитѣ куршуми сега иде реда на най-икономичната и безъ всѣкакви разности смъртъ отъ глада. Повикътъ за икономии намѣри ефикасно приложение и въ „Съветския рай“.

ФИНАНСОВАТА ПОЛИТИКА НА ФАШИСТИТЪ ВЪ ИТАЛИЯ.

отъ Ив. х. Желъзковъ.

Финансовото положение на Италия, до идването на фашистите на власт, бѣ малко по-тежко, отколкото това, въ което се намира днесъ нашата страна. Да се занимаваме съ него въ настоящата статия смѣтаме за излишно, защото не желаемъ да занимаваме читателитѣ си съ работи, които наблюдаватъ и у насъ и най-вече, защото това е едно минало, което вече почти е на забравяне. За нея сж по-важни мѣрките, които фашиститѣ взеха, за да се справятъ съ царящия въ Италия финансовъ хаосъ, защото отъ тѣхъ можемъ да почерпимъ добра поука.

За да не бждемъ голословни, достатъчно е да поменемъ

факта, че разходите по бюджета за финансовата 1920/21 г. надвишаватъ два пжти приходитѣ за сжщата. Тия последнитѣ бѣха разпредѣлени въ маса притѣснителни и нецелесъобразни данъци, поради което данъчния моралъ се бѣше извънредно много понижилъ.

Съ крути мѣрки и една завидна енергия фашиститѣ се хвърлиха въ борба съ финансовитѣ недѣзи. Най-напредъ тѣ премахнаха дефицита и следъ това намалиха данъцитѣ и което въ случая бѣ най-важното, опростотвориха данъчната система. Приведената по-долу таблица прави неуспорими финансовитѣ успѣхи на фашизма, особено въ първитѣ години следъ заемането на властта.

Държавни приходи и разходи въ милиони — Lire								
Финан. години:	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
Приходи . . .	18820	19700	18803	20581	20440	21043	21549	20071
Разходи . . .	36229	35460	21831	20999	20023	20575	21014	10574
Суфициътъ или дефицитътъ . .	-17409	-15760	-3028	-418	+ 417	+ 468	+ 435	+ 497

Мнозина твърдятъ, че това уравновесяване на бюджета, който, безспорно, въ първитѣ години следъ войната бѣ претоваренъ съ много разходни пера, неминуемо е щѣло да настъпи, при кое и да е правителство, следъ като сж се премахнали пертурбационнитѣ причини, при-сжици на всѣка една следвоенна епоха. Ние отчасти възприемаме това твърдение, обаче,

наредъ съ това ние, сме длъжни да отбележимъ, че фашиститѣ ускориha тоя процесъ и го разшириха въ такъвъ видъ, какъвто е възможенъ само при фашистката форма на управление. Защото неуспоримо е, че никое друго правителство, което държи за избирателното на-строение на маситѣ, не би имало куража, до началото на 1924 г. да уволни 32,000 чи-

новници, а до началото на 1925 год. 51,000 железничари, като сжщевременно съ това да премахне и всички нерентабилни държавни предприятия.

Общият принцип на фашистката данъчна политика е: „малко, добре обмислени, пропорционални и преди всичко платими данъци“. Тъзи принцип министра на финансите, **Де Стефани**, подчерта и въ речта си, държана въ **Базелъ**, по покана на дружеството за политическа икономия и статистика. Въ нея между другото той казва: „Уреждането на държавните финансии е безпорно подчинено на правила, но тия правила сж видими и прости. Технически въпроси, които единъ шефъ на финансите трѣбва да разреши, сж лесни за разрешение. Мжчнотията е въ приложението на тия разрешения. А приложението става много лесно, когато финансовият министъръ има убеждението, че това е въпросъ на моралъ, на авторитетъ, на воля, на редъ и на иерархия“. По-после **Де Стефани** признава, че: „приходите можеха да се събиратъ и по-рано, но тѣ не се събираха понеже министерствата предпочитаха да създаватъ нови закони за слава или за опитъ, вмѣсто да приложатъ малко по-строго събирането на старите закони, съ които приходите щѣха да постъпятъ“.

Програмата на фашистката данъчна политика, която по-горе изложихме, отвори на фашистите едно богато поле за работа, защото компликацията на данъчната система (сжщес-

твуаха само 10 приходни пера) и данъчният страхъ мжчно можеха да се преодолеятъ. Фашистите се впуснаха съ прѣсни сили върху тая реформа и въ едно скоро време **Мусолини** можеше да се похвали, че е премахналъ една голѣма частъ отъ сжществуващите данъци и даждия. Данъчното облекчение възлиза на 1,260,000,000 лирети. При все това, обаче, все още оставатъ множество дребни данъци, които не носятъ почти никакви приходи на държавата, но които сж много тягостни за данъкоплатците. Това е може би една отъ причините на ширецето се, въ голѣми размѣри, въ Италия данкоукривателство, на което фашистите сж обявили жестока борба. Сжществуватъ специални полицейски команди, които се занимаватъ само съ откриването на данкоукривателите, които споредъ **Мусолини** сж „най-лошите паразити на нацията“.

Безспорно е, че наредъ съ икономическите причини и политическите причини сж предизвикали умекчаването на данъците, нѣщо което можемъ да заключимъ отъ премахването на умразния на игилианците данъкъ върху наследствата, което спечели благоразположението, особено на селските стопани, къмъ фашизма, но и тукъ наредъ съ политическите действия и икономическите причини; знаемъ че запазването на капитала и даване възможность за неговото образуване е единъ отъ основните принципи на фашизма, който принципъ намѣри разрешение

освещъ въ поменатото премахане на данъка върху наследствата, но и въ други данъци, напримѣръ: омекчаването на данъка върху индустриалния капиталъ и пълното премахане на данъка върху чуждестранния такъвъ (заеми). Но при все това, сумата на чуждестраннитѣ кредити не представлява нѣщо обезпокоително за правилния развой на италианското стопанство

Едновременно съ установяването равенство въ бюджета, фашисткото правителство, се зае съ стабилизирането на лирвата, която окончателно закрѣпи презъ есенята на 1927

година. Валоризирането на монетата въ Италия се извърши за по-малко отъ 2 години.

Дейността на фашисткото правителство, въ областта на уреждането на държавнитѣ финанси, може да се резюмира съ следнитѣ думи на министра на финанситѣ Де Стефани: „Фашизма замѣни спороветѣ съ дѣла, колегиалното действие на комисииѣ (данъчни) замѣни съ единъ чиновникъ, егалитаризма замѣни съ йерархията, а равновесието въ идеологиитѣ, което 50 години парализираше живота на Италия, замѣни съ равновѣсието на фактитѣ.

КЪМЪ КАКВО СТОПАНСТВО.

отъ Боголюбовъ.

Съ всѣки новъ день този по-викъ регистрира очебийни засилвания. Отъ единъ инцидентно повдигнатъ и подновенъ историко-икономически феноменъ той днесъ почва съ сериозни завоевания да се налага на икономическата научна мисль. Нѣщо повече дори. Той израстна въ едно сравнително кратко време като обектъ на една модна научна полемика, издигаща като ръководенъ стимулъ и начало установяването диагнозата на болѣзненото състояние на нѣщата въ свѣта и между народитѣ. Доколко, обаче, и въ какво направление, ние ще имаме завършенъ видъ на резултатитѣ отъ всичко това, ще ни покаже най-точниятъ въ това отношение указателъ — времето. Познанието на нѣщата не може да бжде по-малко автентично

срѣдство за това. Къмъ него ще се обърнемъ и ние.

Идеята за самозадоволяващето се стопанство е толкова стара, колкото е стара и икономическата мисль. Даже нѣщо повече. Като разрешенъ исторически фактъ и установенъ икономически феноменъ, първата предхожда втората. Тя, съ други думи казано, е първиятъ стадий, отъ който почва процеса на историческото развитие на стопанството за да приеме настоящия си видъ.

Въ теоритическото обяснение на тази първа историческа форма на стопанството се изтъква широкия обсегъ на една производствена деятельность, чийто процеси целятъ да пригодятъ индивидуалното или народно стопанство къмъ способността и възможността за

едно независимо съществуване. Тази слаба и оскъдна отъ къмъ стопанска динамичност форма, принадлежаща къмъ една извънредно отдалечена отъ насъ епоха, бѣше отречена отъ новата ориентировка на стопанството, която имаше на свое разположение незначителнитѣ стопански резултати, постигнати отъ тогава доминиращата форма. Отъ друга страна, бързо нарастващиятъ стремежъ къмъ интензивно и рационално стопанство, съ което се характеризираше общия човѣшки напредѣкъ въ всички области и направления на неговитѣ знания и който намираше неминуемо отражение въ всѣка организация на човѣка и обществото, наложи и на стопанството измѣнение въ характера на неговата конфигурация. И то, въ процеса на своето развитие и усъвършенствуване, приобщавайки се къмъ изискванията на прогресивно модифициращия се животъ на народитѣ и тѣхнитѣ комплицирани взаимоотношения, тръгна по пътя на стопанската зависимостъ. Съ недостатъцитѣ на своята примитивностъ, самозадоволяващето се стопанство остана да запълня формитѣ на единъ исторически фактъ, а се измѣсти отъ размѣнното стопанство, което просъществува до наши дни.

Въ периода на своето господствуване размѣнното стопанство, което основава своето съществуване на повече либералистични принципи и позадълбочена, научна и практическа, икономическа прозорливостъ, не можеше да отбѣгне сериознитѣ атаки на множест-

вото теории, които сж оспорвали презъ различни моменти пригодността и преимуществата на неговата приложимостъ.

Въ това отношение обективното познаване на икономическата литература сочи нѣколко подобни момента. Тѣхната органическа връзка, съ съпътстващиятъ стопанския животъ неминуеми циклични аномалии и депресии, съдържа въ своето основание и обяснението за тѣхното проявление. Съ други думи казано, всѣка пертурбация, по-чувствително засѣгаща структурата на стопанствата е била винаги предметъ на продължителни контраверзи, отъ които сж изниквали и тия многобройни теории. Ето защо, въ идейното съдържание на всѣки икономически възгледъ, трѣбва да се търсятъ логически предшестващитѣ го основания и мотиви, които обикновено сж синоними на конкретна стопанска дисхармония.

Такова е обяснението на обявилитѣ си война „фритредерство“ и „протекционизъмъ“ отъ миналитѣ вѣкове, въ него се синтезира *raison d'être* — а на много популяризираната икономическа дискусия за „земледѣлска“ или „индустриална“ държава и на още много други теории, които заради спесифичнитѣ материи, които тѣ третиратъ, съзнателно отбѣгваме.

Ако и отнасящи се за две различни епохи и възникнали по два различни повода, горнитѣ две полемики въ основнитѣ свои линии застъпватъ единъ елементъ, който по същество е идентиченъ и въ двата случая.

Докато „фритредерството“ застава на позицията за прокламирането на свободата на търговията и невъзприпятствувания стокообмѣнъ „протекционизма“ се застъпва за ограниченията на търговията и поставяне на митнически бариери. Централната идея, около която се групиратъ всички сѣждения и препоръки на така водената икономическа полемика, е била: да си остане ли стопанството свободно конкуриращо съ нему подобнитѣ или да се развива подъ знака на една затвореностъ и откъснатостъ отъ свѣта.

Съ сѣщата научна и логическа последователностъ е изградена и идеята за „аграрна“ или „индустриална“ държава, съ тази само разлика, че на нея и на нейното осъществяване се дава вече единъ потѣсенъ, алтернативенъ характеръ: държавата, съобразно условията, опредѣлящи нейния характеръ, трѣбва да си остане, или чисто земледѣлска, или чисто индустриална. И на базата на едно международно разбирателство да се създадатъ държави съ изключително аграрни или индустриални стопанства. Нито тази обща схема, нито абсолютниятъ протекционизмъ намѣриха трайна обстановка за своето вѣчно сѣществуване. Поукитѣ отъ суровата действителностъ на живота отвърнаха свѣта отъ тѣхъ.

На „фритредерството“ съвременността противопостави разумния протекционизмъ, а на спора „аграрна“ или „индустриална държава“, здравото раз-

бирание за преодоляващия характеръ на съвременното стопанство.

Така, ако при горната постановка на стопанскитѣ явления въ свѣта може да става въпросъ за абсолютна автархия, за насъ новиятъ повикъ къмъ такава нѣмаше да има никакво значение, а още по-малко да смущава стопанската мисълъ. Но туй, което ние трѣбва да отбележимъ, е че горното разрешение на миналитѣ стопански проблеми не подлежи на подобно грѣшно тълкуване. Зашото, ако и въ по-отдалечената история да се сочатъ примѣри на абсолютенъ протекционизмъ (меркантилиститѣ), съ течение на времето и най-вече съ прогресивно възраствашето оживление на стопанскитѣ връзки между народитѣ, неговото временно господство е отстъпвало предъ силата на тѣхното значение. И на отношенията на една стопанска търпимостъ, не избѣгвайки пътя на специализацията, всѣко народно стопанство е нагаждало своитѣ необходимости съ собственитѣ си стопански възможности и съ тия на чуждитѣ като чрезъ размѣната е осъществявало икономическия си стабилизитетъ.

Следователно новиятъ викъ къмъ автархия, който се надава всрѣдъ преживѣваната стопанска буря, не е отъ внушително естество. Да върнемъ стопанството хиляди години назадъ това значи да отречемъ човѣшкия прогресъ и да възстанемъ срѣщу ония икономически закономерности, подъ знака на които се е развивало

стопанството и да влѣземъ въ конфликтъ съ истинитѣ на историята. Възрастващата култура на човѣчеството и неговитѣ нови перспективи за вѣчна миролюбивостъ могатъ да бж-

дать обнадеждителни само като се изгради едно трайно икономическо разбирателство между народитѣ и лоялностъ въ отношенията имъ. Автархията не може да направи това.

ДЕСЕТЪ ГОДИНИ ФАШИСТКО СТРОИТЕЛСТВО

На 16 Октомврий т. г. се навършаха 10 години отъ поемането на властта въ Италия отъ фашиститѣ. По тоя случай, на площада Венеция въ Римъ, шефа на италианското правителство неуспоримия вождь на фашизма Б. Мусолини е далъ отчетъ за извършеното презъ изминалитѣ 10 години. Ние предаваме дословно тая знаменита речъ, която никой отъ нашитѣ партийни органи не посмѣ да помѣсти, въпрѣки че бѣ печатана въ бюлетина на Б. Т. А., за да могатъ нашитѣ читатели да си съставятъ ясна представа за становището на фашизма по голѣмитѣ въпроси на деня. Нѣщо което е най-характерно въ тая речъ на Мусолини, това е голѣмата скромность и откровенность на вожда на Италия, които лѣхатъ отъ всѣка изказана отъ него дума.

Отъ нея нашитѣ политически водачи трѣбва да си взематъ добра бележка и се причучатъ на повече скромность при излагането на собственитѣ си заслуги, нѣщо което тѣ ежедневно, щѣло и нещѣло, се силятъ да доказватъ. Посрещнатъ отъ бурни овации, г. Мусолини произнесълъ следната речъ:

„Другари, точно преди 10 години, на 16 октомврий 1922 г. въ едно събрание свикано отъ мене и държано въ Милано, ул. Санъ Марко 46/2, бѣ взето решение за обявяване на възстанието. Всички онѣзи, които участвуваха въ това събрание, присѣтствуватъ тукъ. Отсѣтствува само единъ — Микеле Бианки, за когото си спомняме всички съ дълбоко съжаление (ржкоплѣскания). Разискванията бѣха оживени и бѣха изложени разни възгледи. Но въ края на събранието бѣ постигнато единодушно съгласие за мѣрkitѣ, които трѣбва да се взематъ веднага и които се състояха въ прехвърлянето на ржководната власть върху Квадрумвирата, за да се образуватъ колонитѣ, които трѣбваше да настѣпятъ срѣщу Римъ, въ други подробности по мобилизирането на черноризцитѣ и въ пълномощията, които да се дадатъ на Квадрумвирата. Ако препрочетемъ нѣкои политически речи отъ това време, щѣ бждемъ изненадани днесъ отъ привидната умеренность на нашитѣ цели. Обаче, когато една армия трѣгва на пътъ, тя трѣбва да потегли при възможно най-добри условия, да предизвиква възможно

най-малко безпокойство и неприятности. Неотдавнашният политически опити въ нѣкои страни на Европа ни показватъ че тогава както и винаги, нашата сила се е придружавала отъ мъдростъта. Възстанието за революцията е онова, което тактиката е за стратегията. Възстанието е само единъ моментъ отъ революцията. Сжщинската революция трѣбваше да започне по-късно. Тя започна въ действителностъ презъ януарий 1923 година когато бѣха създадени милициитѣ за национална сигурностъ и Голѣмиятъ съветъ. Време е да се каже едно нѣщо, което ще очуди може би и самитѣ васъ, именно, твърдението, че отъ всички революции на днешнитѣ времена, нашата бѣ най-кръвава. Само нѣколко десетки убити бѣха нуждни за превземането на Бастилията, въ която освенъ нѣколко политически затворници нѣмаше вече никой. Хилядитѣ, десеткитѣ хиляди убити дойдоха по-сетне, но тѣ бѣха поискани отъ терора. Що се отнася до съвременнитѣ революции, руската взе само нѣколко десетки жертви. Нашата, въ течение на 3 години, наложи голѣмо проливане на младежка кръвъ и това обяснява и оправдава нашето решение за пълна политическа и морална непримиримостъ. Ние сме въ края на първитѣ 10 години. Не очаквайте отъ мене да изреждамъ онова, което ще извършимъ презъ следнитѣ 10 години (Ржкоплѣскания). Достатъчно е впрочемъ, да погледнемъ наоколо си, за да се убе-

димъ, че нашето дѣло е действително огромно. (к. н.) Но като се насочваме къмъ вторитѣ 10 години, нуждни сж уплътвания.

Азъ ще започна съ онова, което се отнася лично до мене. Азъ съмъ вашъ вождъ (силни ржкоплѣскания, викове: „Да живѣе Дуче“) и съмъ, както винаги, готовъ да поема върху себе си цѣлата отговорностъ (ржкоплѣскания). Трѣбва да сме неумолими къмъ себе си, вѣрни на убежденията си, на доктрината си, на клетвата си и не трѣбва да правимъ никакви отстъпки, нито предъ тжгата за миналото, нито предъ катастрофалнитѣ предвиждания за бъдещето. (к. н.) Всички онѣзи, които вѣрватъ, че кризата може да бжде разрешена по чудотворенъ начинъ, сж на последенъ пжтъ. Кризата е или периодична криза „въ системата“ и ще бжде разрешена, или пжкъ е криза „на системата“ и тогава ние сме предъ преминаването отъ една епоха на цивилизацията къмъ друга. Тамъ, кждето се искали да се влоши още повече положението на капитализма, като се превърне въ държавенъ капитализъмъ, мизерията е просто ужасна. (Ржкоплѣскания). Поставена е сжщо проблемата за младитѣ хора. Тази проблема се поставя сама по себе си. Тя се поставя отъ живота, който има своитѣ основания, както и природата. Прочее, презъ вторитѣ десетъ години трѣбва да се направи мѣсто на младитѣ хора. Никой не е по-старъ

отъ онзи, който завижда на младостта. Ние искаме младитѣ да подемаатъ нашия факелъ, да се възпламенятъ отъ нашата вѣра и да бждатъ готови и решени да продължатъ нашето дѣло. (к. н.) Трѣбва да се фашизиратъ още повече онѣзи, които наричамъ мъртвитѣ жгли на на-

ционалния животъ, да не се оставяме много да бждемъ погълнати отъ всѣкидневното управление до такава степенъ, че да се откажемъ отъ онова, което е радостта и опиянението на риска, да бждемъ готови за всичко онова, което може да представлява най-тежката задача на утрешния день“.

ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ФАШИЗМА *).

отъ Търг. инж. П. Куртевъ.

Фашизмътъ нѣма догматически установена стопанска политика. Въздигналъ въ идеалъ интереситѣ на нацията, той е готовъ да възприеме, въ зависимостъ отъ условията, свободната размѣна или протекционизма, намѣсата на държавата или пълната свобода въ стопанскитѣ отношения, безъ да изпусна основната своя цель — създаването на една авторитетна и корпоративна държава.

Последнитѣ два вѣка, които отбелязоха победата на индивидуализма въ всички области на материалния и духовенъ животъ, доведоха до политическата, икономическа и морална анархия на съвременното общество. Свободната конкуренция еволюира до системата на монополитѣ, които усложниха противоречието между производителитѣ и консуматоритѣ и предизвикаха една страшна борба между класитѣ.

Понеже монополизма и класовата борба не съдѣйстваватъ

за прогреса, фашизмътъ възприе принципа за контрола на държавата въ икономическия животъ на нацията. За фашизма интереситѣ на държавата стоятъ по-високо отъ тия на личноститѣ и класитѣ и, следователно, тя има право да наложи своитѣ права тамъ, където интереситѣ на нацията го изискватъ. Съвършено погрѣшно е да се мисли, обаче, че фашизма е за пълното заграбване на икономическия животъ на държавата.

Наистина, съвременната държава изостави принципа на либерализма, но тя не можа да изгради една съвършена организация. Люшкана безпомощно между демократизма и социализма, тя бѣ разкъсана отъ противоречията между класитѣ, нейната социална политика страдаше отъ пълна безсистемностъ. Единството на нацията, въ морално, политическо и икономическо отношение, бѣ нарушено. Революцията хлопаше на вратитѣ.

Още отъ своего начало, фа-

* Резюме отъ сказката произнесена въ гр. Варна.

шизма си постави за целъ да възстанови единството на нацията и тури край на противоречията, които раздрусватъ съвременната държава. Той призна справедливитѣ искания на работниците по принципъ, но поиска отъ тѣхъ да изоставятъ напълно своитѣ разрушителни теории.

Изхождойки отъ съображението, че интереситѣ на труда и капитала не могатъ да се примирятъ веднага, фашизмътъ не ги обедини въ единъ синдикатъ, а учреди отдѣлни синдикати за всѣка социална група.

Членуването въ синдикатитѣ не е задължително, но само официалнитѣ синдикати се ползватъ съ юридически и представителни права.

Фашизмътъ призна отдѣлно представителство за труда и капитала, но чрезъ обединението на синдикатитѣ на господаритѣ и работниците въ корпорации, създаде институтитѣ, които изразяватъ единнитѣ интереси на нацията.

Корпорациитѣ, които сж държавни органи, иматъ право да посредничатъ при трудовитѣ конфликти, да регламентиратъ трудовитѣ условия, да настаняватъ на работа безработнитѣ работници, да сключватъ колективни договори и пр.

При фашизма стачкитѣ и локантитѣ сж забранени. Когато при възникването на трудовитѣ конфликти синдикатитѣ не успѣятъ да достигнатъ помирение, спорътъ се разрешава отъ работническитѣ сдилища. Трудътъ при фашизма е възведенъ въ общественъ дългъ, а интервенцията на държавата - въ пред-

пазна мѣрка, противъ трудовитѣ конфликти.

Намѣсата на държавата не значи, че фашизма изостави напълно либерализма и отхвърли частната инициатива. Фашизмътъ остана вѣренъ на либерализма като подчини, обаче, свободната инициатива на контрола на държавата, на висшитѣ интереси на нацията.

Икономическата политика на фашизма поддържа и поощрява личната инициатива, когато е въ интереса на нацията. Щомъ интереситѣ на личната инициатива, обаче, влѣзатъ въ противоречие съ тия на нацията, държавата, чрезъ своята контрола, се намиса, въ икономическия живогъ, за да възстанови нарушеното икономическо равновесие.

Италия, както и всички държави, следъ войната, трѣбваше да разреши проблема за ценитѣ на стокитѣ. Изхождайки отъ принципа, че нормална и обективна цена би могла да се постигне само отъ свободното действие на закона за предлагане о и търсенето, фашизма чрезъ предпазливи и многобройни мѣрки, безъ да се намиса брутално, постига пълень успѣхъ въ тази областъ. Заслугата на фашизма е, че отново постави въпроса за „справедливата цена“, която би трѣбвало да ограничи печалбитѣ на търговеца до собствената му издрѣжка и до сръдствата необходими за развоая на неговото предприятие.

Фашизмътъ не счита, обаче, че „справедливата работническа заплата“ би се постигнала отъ свободното предлагане и

търсене на работни ръце, понеже не си конкуриратъ равни сили. По тази причина фашистката държава въведе задължителното сключване на колективни договори, одобрявани от властта и подсждими, при нарушението имъ, от нѣкоя от странитѣ, предъ сждилищата. Фашизмътъ не установи минимални заплати, а възприе принципа на социалната заплата, понеже смѣта, че работническитѣ заплати трѣбва да отговарятъ на нормалнитѣ условия на живота, на производителността на труда, на всѣки работникъ, както и на възможноститѣ на самото предприятие.

За да намѣри работа на своитѣ безработни, фашистка Италия превърна въ официални органи бюрата за настаняване на работницитѣ. Тѣзи бюра сж отъ особено значение за неорганизиранитѣ работници, които не називждани отъ синдикатитѣ сж подхвърляни на експлоатацията на господаритѣ.

Провеждането контрола на държавата въ икономическия животъ на нацията бѣ възложено на синдикатитѣ и самата държава. За да предпази, обаче, пълното поглѣщане на стопанската дейность отъ синдикатитѣ, фашизма забрани на последнитѣ да се мѣстятъ въ административното, техническо и търговско управление на предприятията. И наистина, нѣкои отъ синдикатитѣ на господаритѣ проявиха симптоми на държавенъ социализъмъ, да регламентиратъ цѣлиятъ стопански животъ и тенденции на монополизъмъ — да установятъ чрезъ взаимно съгласие монополни це-

ни, за нѣкои произведения. Фашизмътъ, обаче, схвана тази опасность и насочи дейността на синдикатитѣ къмъ чисто политическитѣ и социални интереси на нацията. Регламентацията на труда, обществени застраховки, социално подпомагане, образование — ето бждашитѣ функции на фашисткитѣ синдикати.

Не по-малки сж и заслугитѣ на интервенцията провеждана отъ самата фашистка държава.

Нека да отбележимъ грандиозното дѣло за бонификацията на почвата, чрезъ която много блата бѣха превърнати въ пристанищата на Италия; забраната на износъ на жито, не съ цель да се затворятъ границитѣ, а да се изхрани населението; предпочитанията къмъ известни национални произведения, за да се засили националното производство. Държавата подкрепя развоя на кооперативната идея, създаде консорциуми за карарски мряморъ, сулфурни мини, за износъ на плодове и зеленчуци, насърчи създаването на много автономни обществени предприятия и пр. Фашизмътъ е възприелъ директната експлоатация само за предприятия, кждето по-висши национални интереси налагатъ това, напримѣръ въ желѣзницитѣ и пр. Фашизмътъ не е чуждъ на идеята за ограничаване икономическитѣ функции на държавата възлагането имъ на личната инициатива.

Фашизмътъ не е противъ частната собственость. Той е, обаче, за социалната справедливость, която иска да извоюва не чрезъ класовата борба, а съ

мирното сътрудничество между всички фактори на производството — природа, капиталъ, трудъ и организация. Фашизмътъ иска да постигне благосъстоянието на нацията не чрезъ колективизма, който унищожава личния рискъ и свободна инициатива, единичитъ импелси за активна стопанска дейностъ, а чрезъ свободата на търговията и производството. Фашизмътъ си резервира, обаче, правото да ограничи свободната инициатива и личенъ рискъ, когато последнитъ засѣгнатъ по висшитъ интереси на нацията.

Подложенъ на преценка, фашизмътъ не се явява нито последна крепостъ на отстъпващия капитализмътъ, нито офанзива на реакцията срѣщу настъпващия комунизмътъ — той е

само единъ отъ моментитъ на борбата за социална справедливостъ, която се е превърнала като инстинктъ въ човѣшката психика. Подъ знамето на социалната справедливостъ сж се развивали борбитъ въ миналото на човѣчеството, тази идея днесъ запълва и ожесточенитъ политически борби въ цѣлъ свѣтъ. Ние сме съзнателни или несъзнателни орждия въ тази грандиозна борба. Понесени въ вихъра на борбата ние се радваме или страдаме съ нашитъ идеи и живѣемъ съ вѣчната надежда, че близка е зората, че щастието иде!*)

*) За настоящата сказка ние сме използвали Годишницитъ на Centre International d'études sur le fascisme, а най-вече статията на Baak (Annuair 1929).

ПОЯВА И РАЗВОЙ НА МЛАДЕЖКИТЪ НАЦИОНАЛИСТИЧЕСКИ ДВИЖЕНИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ.

Отъ Бранникъ.

България е единствената Европейска страна, въ която благодарение на извънредната демократичностъ на конституцията, а най-вече, благодарение на немарливостта на упуавляющитъ комунистическото движение взима голѣми и застрашителни размѣри, които въ недалечното минало (1925 год.) се изразиха въ формални революционни бунтове.

Комунистическото движение въ България се корено различава отъ подобнитъ движения въ Европа. Не само по своята организация, но и по целитъ

и задачитъ, които то си е поставило за достигане.

Докато западноевропейскитъ комунистически движения вербуватъ своитъ членове изъ срѣдата на безработнитъ, които отиватъ въ тѣхъ не отъ идейни подбуди, а по необходимостта и по диктовката на гладъ, въ България причинитъ се коренятъ съвсемъ другаде.

Преди всичко още на пръвъ погледъ прави впечатление, че много отъ членоветъ и привърженицитъ на комунистическата партия въ България сж интеллигентни хора, които сж

отишли въ нея (К. Н.) за да удовлетворятъ своитѣ космополитични стремления, които сж характерна особеностъ на славянската раса.

До преди 4—5 години можеше съ положителностъ да се твърди, че почти цѣлата млада българска интелигенция се покланяше предъ космополитичнитѣ идеи на социализма и комунизма. Въ гимназинитѣ идейно анархистичнитѣ кружоци не бѣха рѣдкостъ.

На мѣсто да се замислятъ сериозно върху тая голѣма опасностъ, застрашаваща държавнитѣ устои и да взематъ респективнитѣ предохранителни мѣрки, българскитѣ държавници, които управляваха страната следъ европейската война, се занимаваха само съ даването на излишни изявления, че ще прилагатъ срѣщу комунититѣ всичката строгостъ на закона, нѣщо което веднѣжъ не сториха.

Безъ изключение може да се твърди, че всички политически партии (изключая комунистическата) се интересуваха отъ българския младежъ едва когато той станеше на 21 год. и неговия гласъ имъ бѣ вече нуженъ.

И така, години наредъ комунистическата пропаганда свободно шестуваше изъ българския университетъ и гимназии.

Въ момента, обаче, когато Б. К. П. смѣташе, че е завладѣла напълно училищата и че въ не повече отъ 10 години цѣлата българска ржководна интелигенция ще бжде на нейна страна, университетската младежъ се зае сама да се проти-

вопостави на комунистическата вълна.

Началото на първата българска младежка националистическа организация бѣ сложено вече и то всрѣдъ университетската младежъ и голѣмата борба за спечелване душата на младия българинъ започна.

Да се опишатъ всички тия върховни усилия, които положиха младитѣ националисти отъ университета за да заздравятъ своитѣ позиции, би трѣбвало да се напишатъ цѣли томове.

Върхътъ на тѣхнитѣ успѣхи бѣ основаването въ 1925 год. въ Българската легация въ Прага на Бѣлг. Нац. Студ. Съюзъ.

Б. Н. С. С. има най-голѣмия дѣлъ въ изграждането на младежкитѣ национални движения въ България. Всички днескашни дейци на националнитѣ младежки организации сж довчерашни членове и деятели отъ Б. Н. С. С.

Преди две години въ София и преди една година въ Варна се положиха основитѣ на студентскитѣ корпорация при С. М. Н. Л. които недоволни отъ пасивната борба, която въ последнитѣ години Б. Н. С. С. водѣше срѣщу рушителитѣ на държавнитѣ устои, отпочнаха отъ своя страна една смѣла и енергична кампания срѣщу ония студентски срѣди, които по едни или други пжтища се мжчеха да насадятъ духътъ на разложението и въ душитѣ на българската академична младежъ.

Българскиятъ университетъ, мѣстото кждето младитѣ българи поучаваха висши познания,

за да ги приложатъ въ последствие въ живота, бѣ спасенъ отъ комунистическата опасностъ. Вѣрно е, че и днесъ борбата още се води въ университетта, но С. М. Н. Л. има своитѣ бетонени позиции и неминуемо ще нанесе решителниятъ ударъ.

Оставаха гимназиитѣ. Съ тѣхъ се почна, сравнително по късно, едва преди две години.

Началото пакъ бѣ сложено отъ бивши дейци на Б.Н.С.С. членуващи въ студентскитѣ корпорации, които образуваха Младешки Национални Легиони, които презъ 1931 г. се обединиха въ сѣюзъ.

С. М. Н. Л. е организацията на българскитѣ академическа и сѣрдношколска младежъ.

Днесъ едва една година отъ своето сформирание С. М. Н. Л. има 50 клона (легиона) въ всичкитѣ сѣрдни училища съ около 5000 члена.

Младитѣ националисти, които отлично, благодарни на специалната подготовка, познаватъ своята идеология, водятъ една безпощадна идейна борба съ своитѣ противници. Върѣки пречкитѣ, които сѣрчатъ отъ учители и държавници — комунисти, които при днешното управление на земледѣлския министъръ на просвѣтата Муравиевъ не сж рѣдкость младежитѣ националисти водятъ една безпощадна и примѣрна борба и не трѣбва да се съмняваме, че рано или късно, побѣдата ще бжде неменуемо тѣхна.

Продължение отъ стр. 1-ва.

пи. На тѣхъ „Преломъ“ открива безпощадна борба до постигането на крайната си цель обединената и единна нация.

Разобличавайки всички тъмни помисли, отъ кждето и да изхождатъ, Преломъ ще върви смѣло по предназначения си

пжтъ.

Пжтъ по който Преломъ трѣбва е трънливъ и стрѣмень, той, обаче, ще намери въ себе си достатъчно сили за да стигне до върхътъ. На тоя върхъ е написано: Санъ Стефанска България!

КЪНЧО ПЕТРОВЪ

Желѣзарски и бояджийски стоки.
Дървенъ материалъ за каруци.

ПРЕДСТАВИТЕЛЪ

**на вжглицѣ за ковачи, тухлари
и индустриалци и др.**

РУСЕ, ул. „Николаевска“ № 57

За телеграми: Кънчо Петровъ   Телефонъ № 143

КНИЖАРНАЦА И КНИГОВЕЗНИЦА

СТЕФАНЪ ВАСИЛЕВЪ

6 Септемврий срещу Български фиятъ

Грамаденъ изборъ отъ предмети за подарѣци по сличай предстоящитѣ праздници. Прочитни книги за деца и юноши отъ всички издателства. Украшения за елха, картички, вази, рамки, албуми и пр.

Сладкарница „Парижъ“

Д. МАРИНОВЪ

Преславъ 29

Телефонъ 489

Варна

Гуку.

Адрес: 11. Митрополит
Симеон
Митрополитска

ТЕКСТИЛЪ

Акц. дружество за памучко предечество и тъкачество
ВАРНА

Капиталъ лв. 30,000,000 напълно внесенъ

ПРЕДЛАГА:

Платна български бълени и небълени.
Оксфорди, цвѣтни аладжи, докуми и др.

Производство на собственитѣ му
тъкачни фабрики въ Варна

Телефони: 332 и 170   За телеграми: „ТЕКСТИЛЪ“

МАТЕЙ НЕДКОВЪ & С-НЕ — ВАРНА
Фабрика за чистене и боя.
дизаене на дрехи

Българи,

абонирайте се за бойния
органъ на Българската На-
ционалистическа Младежъ

В. ПРЕЛОМЪ

Едничкия безпартиенъ
младежки вестникъ и вѣ-
ренъ изразителъ на чув-
ствата и настроението на
българската младежъ.

Год. абонаментъ 30 лв.

Отдѣлень брой 2 лева

Адресъ: София —
„Криволакъ“ 11